

Ratyfikacja Protokołu o Skardze Zbiorowej potrzebna tu i teraz

Protokół o skardze zbiorowej - jak wykorzystać? Przykład szósty: Finlandia, świadczenia socjalne a godność człowieka. Skarga nr 108/2014, decyzja z 8 grudnia 2016 r.

Polska nie ratyfikowała żadnego z protokołów o skardze zbiorowej do aktów ONZ i Rady Europy. Poniższa notka pokazuje przykład wykorzystania przez organizacje społeczne protokołu o skardze zbiorowej do ZEKS.

To mechanizm pozwalający na kontrolę działań państwa, wzmocnienie dialogu społecznego i uznanie roli partnerów społecznych.

Zbyt niskie świadczenia w Finlandii, godność człowieka zagrożona

W 2014 r. Finnish Society of Social Rights złożyło skargę przeciwko Finlandii do Europejskiego Komitetu Praw Społecznych (EKPS). Organizacja podniosła, że tzw. subsydium z rynku pracy dla starszych osób bezrobotnych było zbyt niskie, by pozwolić na godne życie, co naruszało art. 13 ust. 1 ZEKS (prawo do pomocy społecznej).

Co orzekł Komitet?

W decyzji z 8 grudnia 2016 r. EKPS uznał, że **Finlandia naruszyła prawo do pomocy społecznej**, ponieważ wypłacane świadczenia (ok. 561 euro miesięcznie netto) były znacząco niższe niż próg ubóstwa (987,57 euro połowa mediany dochodu). Komitet przypomniał, że pomoc społeczna musi gwarantować minimum egzystencji i realne zabezpieczenie potrzeb życiowych.

Choć nie stwierdzono naruszenia art. 12 ust. 3 (dot. stopniowego podnoszenia poziomu zabezpieczenia społecznego), to EKPS uznał, że Finlandia nie wywiązuje się z obowiązku zapewnienia podstawowych warunków życia zgodnych z godnością człowieka.

Dlaczego to ważne?

- Skarga pokazała, że prawo do pomocy społecznej ma wymiar praktyczny nie chodzi o istnienie systemu, ale o jego adekwatność.
- EKPS przypomniał, że państwo nie może oferować świadczeń poniżej poziomu minimum socjalnego.
- Sprawa może być odniesieniem także do Polski, gdzie niektóre świadczenia również są niskie, a dostęp do nich ograniczony.

Taka skarga z Polski dziś nie byłaby możliwa, ponieważ Polska nie przystąpiła do protokołu o skardze zbiorowej.

Przypominamy:

Postulat ratyfikacji Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej i protokołu o skardze zbiorowej od lat znajduje się w dokumentach programowych NSZZ „Solidarność”, w tym w Uchwale programowej XXXI Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” (Spała, 19–20 października 2023 r.).

W ramach projektu „Rozwój zdolności NSZZ ‘Solidarność’ dla aktywnego udziału w procesie monitorowania i stanowienia prawa” w kwietniu 2026 r. planowane jest seminarium dotyczące ratyfikacji ZEKS.

Barbara Surdykowska, ekspert prawny Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

